

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΝΕΑ ΝΙΚΗ ΕΡΝΤΟΓΑΝ

Η επανεκλογή Ερντογάν στην ηγεσία της Τουρκίας είναι ένα γεγονός ιδιαίτερης σημασίας για την ευρύτερη περιοχή μας, αλλά και για τα γεωπολιτικά δεδομένα του δυτικού συστήματος ασφάλειας. Αρκετά πολιτικά κέντρα της Δύσης είχαν επενδύσει στην αποτυχία του Ερντογάν και είχαν ταχθεί φανερά υπέρ της αντιπολίτευσης. Κάποια άλλα κρατούσαν ισχυρές επιφυλάξεις αρκούμενα και στον «δαίμονα που γνωρίζουν».

Η Ελλάδα, ευρισκόμενη και η ίδια σε προεκλογική περίοδο και με υπηρεσιακή Κυβέρνηση, δεν έχει άλλη επιλογή από το να περιμένει, αφενός το αποτέλεσμα της 25^{ης} Ιουνίου και αφετέρου τα πρώτα δείγματα γραφής της νέας τουρκικής Κυβέρνησης, με τα νέα στελέχη στις βασικές θέσεις. Φυσικά και πάλι η κατεύθυνση θα είναι από τον ίδιο τον Πρόεδρο Ερντογάν. Τα πρώτα, μικρά δείγματα, δείχνουν μία σταθερά προσήλωση στην γνωστή τουρκική πολιτική περί «Γαλάζιας Πατρίδας» και στην ερμηνεία του Διεθνούς Δικαίου (Δ.Δ.), όπως και του Δικαίου της Θάλασσας (Δ.Θ.), «αλλά τούρκα». Δηλαδή : Η Ελλάδα είναι αναγκασμένη να αποδέχεται τις απαιτήσεις και τις ανάγκες της Τουρκίας, λόγω της μεγάλης διαφοράς γεωπολιτικής ισχύος που έχουν οι δύο χώρες.

Όσον αφορά τις σχέσεις Η.Π.Α. – Τουρκίας, οι δύο Κυβερνήσεις έχουν να λύσουν ένα αρκετά ευαίσθητο πρόβλημα «συμμαχικών» σχέσεων, όπως αυτές έχουν ήδη διαμορφωθεί από την προηγούμενη θητεία Ερντογάν. Κάποιοι λένε, ελπίζουν λέω εγώ, ότι ο Ερντογάν έχει μία ευκαιρία λόγω αυτοπεποίθησης και χωρίς ανάγκη να επηρεάσει έντονα τη βάση του, να μετριάσει κάποιες θέσεις του¹. Αυτό είναι, πραγματικά ένα ενδεχόμενο και εξέλιξη, για έναν ηγέτη που σκέπτεται με τον δυτικό τρόπο και που σέβεται τις υπογραφές της χώρας του στις δυτικές συμμαχίες. Τα προηγούμενα χρόνια η στάση της Τουρκίας στο Ουκρανικό, απέναντι στην Κύπρο και Ελλάδα, στην Συρία, στην Λιβύη, στο Ισλαμικό Κράτος, στο προσφυγικό, στο θέμα ένταξης της Σουηδίας, αλλά όπως είπαμε και για το Δ.Δ., άλλα μας δείχνει.

Είναι όμως γεγονός πως η έναρξη αυτής της νέας θητείας του Ερντογάν, τον βρίσκει με το πολύ σοβαρό πρόβλημα της οικονομίας της χώρας του. Φαίνεται πως θα είναι το πρώτο ή από τα πρώτα θέματα που η νέα Κυβέρνηση του πρέπει να επιλύσει. Η επιλογή του συγκεκριμένου Υπουργού των Οικονομικών ίσως, δείχνει πως η μεθοδολογία επίλυσης θα ακολουθήσει τους βασικούς κανόνες της ελεύθερης οικονομίας και όχι τις φαντασιώσεις της οικογένειας Ερντογάν. Αυτή η ανάγκη ίσως οδηγήσει την Τουρκία σε υποχωρήσεις στην εξωτερική της πολιτική που σχετίζονται άμεσα με την δυτική Συμμαχία και τις Η.Π.Α. Ένα άλλο ενδεχόμενο που επίσης σχετίζεται με τις οικονομικές και αμυντικές της ανάγκες, είναι να οδηγηθεί σε μία περισσότερο διαλλακτική στάση απέναντι στην χώρα μας, χωρίς όμως ουσιαστική αλλαγή των στρατηγικών της στόχων. Θα ήταν μεγάλη έκπληξη και ουσιαστική προσέγγιση για επίλυση των διαφορών, η εγκατάλειψη εκ μέρους της, του αναθεωρητισμού για τις Διεθνείς Συνθήκες και η αποδοχή των προβλέψεων του Δ.Δ. και του Δ.Θ.

Όμως, ανεξάρτητα από τις όποιες αναγκαστικές ή μη, προθέσεις για κάποια ή κάποιες αλλαγές της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, απέναντι στη χώρα μας, θα

¹ Τζεϊμς Σταυρίδης. Καθημερινή 3-4 Ιουνίου

συμφωνήσω ότι ένα πολύ βασικό ερώτημα παραμένει πάντα ισχυρό: «Πώς αντιμετωπίζεται μία χώρα 85 εκατομμυρίων που έχει μία από τις είκοσι μεγαλύτερες οικονομίες στον κόσμο και διαθέτει ισχυρές ένοπλες δυνάμεις που επιχειρούν σε διαφορετικές περιοχές ; Μία χώρα που έχει την αυτοπεποίθηση περιφερειακής δύναμης και ενστερνίζεται ένα επεκτατικό όραμα που την φέρνει αντιμέτωπη με την Ελλάδα ; ² ». Η απάντηση στο ερώτημα αυτό, φυσικά, δεν είναι εύκολη, αλλά θεωρώ πως δεν αφορά μόνο τον Ελληνισμό, δηλαδή την Ελλάδα και την Κύπρο. Για εμάς ο παράγων γεωγραφία και άμεση απειλή, καθιστά την απάντηση επιτακτική, αναγκαία και κυρίως να έχει διάρκεια. Να μην καλύπτει μόνο το παρόν και ίσως το εγγύς μάλλον, αλλά να έχει προοπτική μονίμου αποτροπής και ασφάλειας. Η σύνθεση της τουρκικής Εθνοσυνέλευσης που προέκυψε από τις πρόσφατες εκλογές και κατ' επέκταση της τουρκικής κοινωνίας, κυριαρχείται από ένα μείγμα ισλαμισμού και εθνικισμού. Αυτό σημαίνει, επαγωγικά, ότι η πολιτική της νέας Κυβέρνησης Ερντογάν δεν θα μπορεί να κινείται στις δυτικότερες νόρμες του κεμαλισμού, αλλά στις αυτοκρατορικές ονειρώξεις του οθωμανισμού. Η όποια παρέκλιση θα είναι μικρή και περιορισμένη με πολύ συγκεκριμένη σκοπιμότητα. Η εργαλειοποίηση εξ άλλου, της θρησκείας έχει φανεί καθαρά με την εκ νέου μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, όπως πριν τον Κεμάλ.

Ένα στοιχείο που, κατά τη γνώμη μου, κάνει την σύγκρουση λιγότερο πιθανή, είναι το γεγονός ότι η Τουρκία, αν επιχειρήσει κάτι κατά της χώρας μας θα πρέπει να είναι σίγουρη ότι θα το κερδίσει. Μία αυτοδιαφημιζόμενη περιφερειακή δύναμη δεν έχει περιθώρια αποτυχίας. Οσο αυτή την αναγκαία βεβαιότητα εμείς, με την αύξηση της αμυντικής μας ισχύος, την απομακρύνουμε θα μειώνουμε και την πιθανότητα εμπλοκής. Η χώρα, με την κατάλληλη διπλωματία έχει αναδείξει την τουρκική απειλή ως τον κύριο αποσταθεροποιητικό παράγοντα για το NATO, την Ε.Ε. και την ευρύτερη περιοχή, γεγονός που εξυπηρετεί άμεσα τα ρωσικά σχέδια, αλλά και αυτά της οικονομικής διεύδυσης της Κίνας. Έχει συνάψει συμμαχίες και έχει αναδείξει τον ελληνικό χώρο ως τον κύριο και βασικό δρόμο υλοποίησης της δυτικής προσπάθειας ενίσχυσης της μαχόμενης Ουκρανίας απέναντι στην ρωσική εισβολή. Να σκεφτούμε λίγο τον βαθμό εξάρτησης του NATO και των Η.Π.Α. από την Τουρκία, λόγω Στενών, αν δεν είχε διατεθεί και αξιοποιηθεί η Αλεξανδρούπολη.

Το άλλο μεγάλο θέμα για την Τουρκία είναι η ενίσχυση της πολεμικής της αεροπορίας και συγκεκριμένα η αναβάθμιση των F-16 που έχει και η αγορά νέων. Η λύση αυτή, μετά την έξοδο της από το πρόγραμμα των F-35, είναι ουσιαστικά μονόδρομος για την Τουρκία. Είναι όμως και μία υποχρέωση των Η.Π.Α. για μία χώρα σύμμαχο στο NATO. Η μέχρι σήμερα πολιτική της απέναντι στη χώρα μας, την Κύπρο και το ίδιο το NATO, έχει οδηγήσει Κυβέρνηση και Κογκρέσο να θέτουν πολύ συγκεκριμένες απαιτήσεις για αλλαγές σε αυτή την πολιτική. Απαιτούν την αλλαγή στάσης έναντι της Ελλάδος και κυρίως : «...να σταματήσει τις επιθετικές ενέργειες της στο Αιγαίο...³». Ο ίδιος Ναύαρχος τονίζει, με έμφαση, τον ρόλο και την αξία της γεωγραφικής θέσης της Ελλάδος και της ελληνοαμερικανικής κοινότητας για τα αμερικανικά συμφέροντα. Σημειώνει δε, ότι θα εξυπηρετούσε τα γεωστρατηγικά συμφέροντα αν τα σταθμεύοντα στην Ισπανία αμερικανικά αντιτορπιλικά Aegis ερχόντουσαν στα ελληνικά λιμάνια.

² Μάνος Καραγιάννης. Καθημερινή 3-4 Ιουνίου

³ Τζειμς Σταυρίδης. Καθημερινή 3-4 Ιουνίου

Ο ελληνικός σχεδιασμός Εθνικής Ασφάλειας, για να είναι επαρκής, είναι αναγκασμένος να έχει στοιχεία και βάσεις για μακροχρόνια μελλοντική προοπτική και επάρκεια. Να περιλαμβάνει και να καλύπτει όλους τους παράγοντες Εθνικής Ισχύος. Θα ήταν λάθος ο ανταγωνισμός στους αριθμούς. Η έμφαση, νομίζω, ότι πρέπει να είναι στην ποιότική αναβάθμιση με εκμετάλλευση της σύγχρονης τεχνολογίας, όλων των μέσων ασφάλειας και άμυνας.

Αντιπύραρχος(Ι) ε.α. Ευάγγελος Γεωργούσης
Αντιπρόεδρος ΣΕΕΘΑ
Μέλος Δ.Σ. ΕΛΙΑΜΕΠ